

իր կողմից նոյնպէս յարձակում էր պօղի-
ցիայի վրա: Վերջի վերջոյ պօղիցիան ստիպ-
ված էր պատսպարվել զօրանոցի մէջ և
համբերութեամբ նայել ամբոխի անկարգու-
թիւններին մինչև աւելի ուժեղ զօրքեր
հասնեն, որոնց վրա սկսեցին նոյնպէս քարեր
գցել: Երևոյիս ան պօղիցիականները նորից
յարձակվեցան ամբոխի վրա և դարձեալ
ստիպված էին յետ քաշվել: Մինչև անգամ
քաղաքայեւոր կանչեց զինուորներին: «յաղ-
թութիւնը ձերն է, բայց խորհուրդ եմ
տալիս հեռանալ, քանի որ ողջ էք մնացել»:
Գիշերը ամբոխը բոլոր լապտերները հանդ-
ցելուց յետոյ ցրվեցաւ: Այս անցքերի մա-
սին քննութիւններ են կատարվում: Լծող-
նում մի քանի ժամանակից հիմնված է
ժողովրդական միութիւնը: Այդ
միութեան անդամներէն մէկը, որ կառավա-
րութեան կուսակիցներէն է, առաջարկեց
իրանդիայի մէջ կատարված կալանաւորու-
թիւնները կանոնաւոր ծանաչել, որովհետեւ
կալանաւորական միութեան առաջնորդների
վարմունքը սպորինի է: Բայց նրան ժողո-
վը ստիպեց լռել: Ժողովրդական միութիւնը
վնասեց արգարացնել Պարսկի կուսակիցնե-
րին և բողոքել բռնաւորութեան և կա-
մայականութեան դէմ: Ամենալաւ ծառա-
խօսներից մէկը այդ ժողովի մէջ օրինորդ
կրայհենն էր: Մի ուրիշ ծառախօս օրինորդ
Էլենա Տէյլօր, Զօն Ստիւարտ Միլլի որ-
դեգրուհին Գլադստօնին «ստոր դաւա-
ճան» անուանեց: Բայց առհասարակ Լծո-
ղոնի մէջ շատ բաւական են Ֆրստերի
հաստատ պատասխանից, որ նա տուեց
Գուրլինի պատգամաւորութեանը: Պատգա-
մաւորութիւնը բողոքում էր քաղաքի մէջ
զօրքեր կենտրոնացնելու դէմ:

Ամերիկական իրանդացիները բազմա-
մարդ ժողովներ են կազմում Պարսկի կա-
լանաւորելու դէմ բողոքելու համար: Նիւ-
Իօրիկի մէջ Օկտօբր Էգօն մի ժողով կազմեց,
որ չափազանց բազմամարդ էր: Ահա-
գին դահլիճը լիքն էր, այնպէս որ 10,000
աւելի մարդիկ իրանց համար տեղ չը կա-
րողացան գտնել: Կալանաւորական միութեան
կալանաւորված անդամների անունները ծա-
փահարութիւններով էին ընդունվում, իսկ
Գլադստօնի անունը արտասանելուց յետոյ

ներկայ եղողները սկսեցին սուլել: Էգօն
պնդում էր, որ անկարելի է ճնշել կալուա-
ծական միութիւնը: Այդ ժողովի ժամա-
նակ խօսեց նոյնպէս և Պարսկի մայրը, որ
ողեւորութեամբ ընդունվեցաւ: Նա ասաց,
որ իր որդու կալանաւորելը պատկուհի
գործը և որ դա դրական օգուտ կը տայ
իրանդական գործին: Տիկին Պարսկի աւե-
լացեց, որ նա ուղեւորվում է իրանդիա իր
որդուն բանտի մէջ այցելելու համար: Շա-
տները առաջարկեցին նուիրատուութիւններ
հաւաքել:

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻՑ

Գալիք, 6 հոկտեմբերի

Մեր ցամաք գրականութիւնը զարգարող
յայտնի բովանդակ պ. Բաթիկին, այս օրերումս
իր հետախուզական ճանապարհորդութիւնից ժա-
մանց մեր քաղաքը: Նա մի քանի օրից յետ
կուղեւորվի դէպի Քիֆլիս:

Ձանազան անախորժ անձնական հանգամանք-
ների պատճառով երկար ժամանակ է, որ «Մշա-
կին» բան չեմ գրել. ուսուցիչները այդ ամարա-
լիս, իսկ ես էլ իմ գրչիս էի հանգիստ տուել:
Բայց քանի որ ես լսել էի, մի քանի պատա-
հական թղթակիցներ դուրս պրծան Կալէփից և
մի քանի նամակներ տուին «Մշակին»: Դրանց
մէջ երևելի տեղ է բռնում պ. Արէլ Արէլեանի-
ցի յայտնած խաղ և անփորձաւոր մտքերը Կա-
լէփի ընթերցարանի և հայ հասարակութեան վե-
րաբերութեամբ, որոնցից ոմանք, այն ստորձանի
անխոհեմ են, որ պէտք է թիակով քերել: Օրի-
նակ, եթէ որ ճրագով մանգա, հազիւ թէ մեր
քաղաքում 15 կամ շատ շատ 20 հոգի լրագիր
կարդացող կը գտնես, էլ չենք ասում, որ ըն-
թերցարանից գիրք տանող կարգադրողները միայն
մի քանի հոգի են, էլ չենք ասում որ Կալէփում
բոլորը՝ հազիւ թէ մի 15 օրինակ լրագիր է ըս-
տացվում, 10 «Մշակ», 2 «Մեղու», 2 «Փարոս»
և 1 «Մասիս»: Բայց ինչ ենք տեսնում, այս մի
քանի հոգի կարգադրողների համար պ. Արէլ-
սեանցը առաջարկում է մի օրգան հիմնել, ինչ
լաւ որ մի համալսարան էլ նրա պոչից չէ կպց-
րել:—Հասկացանք, պարոն, բայց օրգանը որ փո-
ղով, որ տպարանով, որ խմբագրով և որ մի քա-
նի հարկեր բաժանորդներով էք կամենում հիմ-
նել և հրատարակել. չը լինի թէ պ. Գրիգոր Նի-
կողոսեանի նկարագրած «Լոյսը» ձևը երազին է
եկել և դուք էլ ուզում էք մի վրկտոր Հիւզօ
դառնալ: Թայտնում ենք որ այդպիսի օրգաններ
կ. Պօլսում միայն տեղի կունենան, իսկ եթէ որ

քաչէք հանէք, աղաղակում էր նա թիւրքաց
այնչափ խիստ և հզօր ժամանակ, դարձեալ ես
հրապարակաւ, տասնեակ հազար մարդու մէջ
կասեմ ձեզ թէ այն երկիրը, որը չէ նուաճված
զէնքով, նա ձեզ հպատակ չէ կարող համարվել,
վասնորոյ և նորա զէնք բարձրացնել որի դէմ
ուզէ լինի (այսինքն թիւրքից կառավարու-
թեան) չէ կարող ապստամբութիւն հա-
մարվել: Այս կատաղի խօսքերը և պաշտպա-
նութիւնը այնչափ զօրեղ տպաւորութիւն արե-
ցին եւրօպական դեսպանների վրա, որ ամբողջ
Եւրօպան թիւրքաց հեռագրական լուրերով այդ
մասին, որովհետեւ երբ այնպիսի մի բարբարոս
ժամանակ մայրաքաղաքի մէջ անգամ մի հատ
հայ յանդգնում էր այդպէս խօսել, կը նշանակէ,
կարծում էին օտարները, թէ հայ ազգի գործիչ-
ների ոտի տակի հողը շատ ամուր է... Զը գի-
տէին որդոմնիւթը հայոց վիճակը, չը գիտէին
թէ հայոց բանը միշտ այդպէս է եղել՝ անձա-
մասնութեան անպիտանութիւնները ծածկողը և
երես պարզ անողները եղել են միշտ մի քանի
էջի նախադասներ...
Որչափ էլ հետաքրքիր լինի իւրաքանչիւր աղ-
նիւ հայի համար իր արժանաւոր մարդիկներից
մէկի կեանքը աւելի մանրամասնութեամբ իմա-
նալու, բայց Փանոսեանը, փառք Աստուծու, դեռ
կենդան է, դեռ մերթ ընդ մերթ կը հնչի նորա
որոտալից ձայնը կ. Պօլսի ապիկար ինտելիգեն-
ցիայի ականջին, ինչպէս մի հին առիւծի ձայն
նորահաս չափալների մէջ. վասնորոյ երկի ես
չեմ լինի առաջինը, որ կը խօսեմ այս արի
հայկական ժամանակակից տիպերից միւսի վրա:
Կը յիշեմ միայն հարեանցի կերպով այն, որ

դուք էլ հոսոս էք, գնացէք կ. Պօլս, այն-
տեղ ձեզ լաւ կընդունեն:

«Այլ առակ լուարուք». պ. Արէլսեանցը մի
ուրիշ երազ էլ է տեսել. նա ասում է որ մեր
ազգային ընթերցարանը ձրի «Մշակներ» է ստա-
նում նորա խմբագրութիւնից, և ինչ իրաւունք
է, որ ձրի էլ չէ տարածում, որ ամեն ոք կար-
դային ընթերցարանը երբէք ձրի լրագիր չէ
ստացել «Մշակի» խմբագրութիւնից: Պարոնը չը-
սել է զանգակի ձայն, բայց չը գիտէ ուր է այն:
Մի ժամանակ, մեր ընթերցարանը հանգուցեալ
լրագրական ընկերութիւնից մի քանի օրինակ
«Մշակ և Մեղու» էր ստանում և նրանց տարա-
ծում զանազան քաղաքներ և գիւղեր, բայց դա
արդէն վաղուց դադարել է: Վերջապէս մենք
խորհուրդ կը տանք պ. Արէլսեանին, որ երբ
ուզում է բան գրել, առաջ լաւ քննէ, հաստատ
իմանայ և յետոյ հրապարակ հանէ իր միտքը,
եթէ ոչ յօնքը շինելու տեղ աչքն էլ կը հանէ:
Պարսից և թիւրքաց սահմանների վրա եղող
քրդական ապստամբութիւնը, համարեա թէ հա-
սել է իր վախճանին. երբ որ Սովետական
Համգ աղան սպանվեցաւ պարսից զինուորնե-
րից, դրանից յետ պարսից բանակը իր ուշա-
տեղութիւնը դարձրեց դէպի Ալի աղա Շիկակը, որ
այդ անունով ցեղի զինաւորն է: Ալի աղան մի
կարճ ժամանակ Սալմաստի լեռներում ամրանա-
լով կատաղաբար կուռց պարսիկներէ հետ, որտեղ
մեռաւ նրա 9 որդիներից ամենաքաջը, որից յետ
Ալի աղան տեսնելով, որ չէ կարող երկար ժա-
մանակ ընդդիմադրել պարսից, գիշերով փախաւ:
Թիւրքաց հողը, որ վայելում է փաշաների
պաշտպանութիւնը, Հասկանալի է որ Շէյխ Ի-
բրահիմլահին բռնելուց յետ, թիւրքաց կառա-
վարութեանը հարկաւոր էր մի այդպիսի աւազա-
կապետ, որպէս զի այն կողմերի թշուառ հայե-
րի հանգիստը աւելի ևս վրդովէ, որպէս զի այն
կողմերից հայի անուն չը լսվի, որպէս զի Հա-
յաստանի անունը Քիւրդիստան դառնայ և 61
թիւրք ջնջվի:

Մեր Արամեան դպրոցը փոքր առ փոքր բա-
րեկարգութեան մէջ է մտնում: Նոր հրաւիրված
ուսուցիչներն եկան. պ. Ս. Գլադադեանը տեսուչ
է ընտրված, իսկ պ. Կ. Տ. Աստուածատուրեանը
ուսուցիչն է և Ֆրանսերենի ուսուցիչ: Բայց պէտք
է ասել, որ Արամեան դպրոցը անցեալ տարուայ
ընթացքում խիստ զգալի կորուստ է ունեցել ու-
սումական մասի մէջ. յուսալի է, որ ներկայ ու-
սումական շրջանում դպրոցը մի նախանձելի
զրութիւն ստանայ, այժմեան հոգաբարձութեան
և ուսուցչաց խումբի ջանքերով:

Քանի տարի է, որ մեր քաղաքում սովորութիւն
է դարձել և արդէն բարեկենդանի օրերում ներ-
կայացվել են մի քանի թատերական ներկայա-

վնգօրայի և Բուրսոսայի սովի ժամանակ, նոյն-
պէս Վանայ հրեանի ժամանակ Մանգուսմէի
խմբագրութիւնը ճշդիւ նոյն դերն է կատարել,
ինչ Մշակը անցեալ սովի ժամանակ: Բացի
այդ, կ. Պօլսի ազգային հիւանդանոցը քիչ թէ
շատ կարգի բերելը, կ. Պօլսի մէջ առաջին ան-
գամ օրինորդաց և մասնաւոր տղայոց վարժարան
բաց անողը եղել է Կարապետ Փանոսեանը, որը
իր լրագրից ստացած մօտ եօթնասուն հազար
րուր լարիւնքը (Մանգուսմէի էֆէքտը այդ
ժամանակ հասած էր այնպիսի ապօգէյի, որ
օտարներն անգամ Մանգուսմէի մէջ յայտա-
տիվ էին վճարում, միմեանց հետ կոնկուրենցիա
անելով) մինչև վերջի փարան ծախսել է այդ
դպրոցների վրա, իսկ երբ իր լրագիրը քիչ ըն-
կել է, շատ ուրիշ իր օրինակով հանդէս դուրս
եկած թիւրքախօս լրագիրների մրցումից, այդ
ժամանակ ինքը հասարակութիւնը էլ չօգնելով
և ոչինչ նւթաւոր զոհաբերութիւն չանելով իր
որդկերանց կրթութեան համար, հարկադրեց
Փանոսեանի աչքին արտասուքով փակել ուսում-
նարանները և հազարաւոր մանուկներին միաք-
բարեաւ ստել:

Վերջապէս վրա է հանում վերջին թիւրքա-
ուսու պատերազմը. շատ ազգերի խլրտումների
մէջ երևում է և հայոց ազգային շարժումը:
Միտք է յղանում մի քանիսներին մէջ՝ ստեղծել
պաշտօնական և միջազգային հայկական
հարց, Փանոսեանը ի հարկէ կարծիք կարծիք-
ների յետեւ է յայտնում գործին այնպիսի
ընթացք տալու համար, որ արած քայլերը ու-
նենան անմիջական արդիւնք. երևակայեցէք,

ցումներ, իսկ այս տարի այդ հարցը վաղ արթնա-
նալով, մի քանի ամիս առաջ սկսվեցաւ Սեպ-
տեմբերի 27-ին, կիրակի ցիւնը, մեր դերասանա-
կան խումբը ներկայացրեց «Լարգանանց պատե-
րազը» և «Medecin malgrès lui»: Բոլոր լծա-
ները և աթոռները բռնված էին. ներկայացում-
ները անսպասելի կերպով յաջող անցան: Գիտա-
ւորութիւն կայ մինչև բարեկենդան շարունակել,
գոնէ ամիսը մի անգամ:

Թէհրանի հայոց դպրոցն էլ մի միսթարական
երևոյթ չունի. այնուհից նամակներ ենք ստա-
նում, որ խիստ սև գոյնով են նկարագրում տե-
ղական հայերի և դպրոցի վիճակը: Նամակագրի
խօսքով Թէհրանի հայերը երկու կուսակցու-
թեան բաժանվելով՝ իրարու ատում են: Այդ
կուսակցութեան մէկի գլուխն անցել է պ. Գա-
սպարեան անունով տաճկաստանցի ուսուցիչը՝
իր բազմաճախարակեան մեքենայով. իսկ միւսի
գլուխը Մեսրոպ քահանայ ֆաթաղեանցը: Սրանք
աշխատում են մէկի միւսի ձեռքից խլել դպրոցի
տեսչութեան պաշտօնը, նշանակում է չէնք ու-
չնորճը իրարու դէմ պատերազմում են: Միւս
կողմից Թէհրանի հայ տիկնայք ժողով կազմելով
մի գեղեցիկ խորհուրդ են յղացել, որ մի օրնոր-
դական դպրոց բաց անեն և դրա համար իրանց
մէջ 200 թուման արդէն հաւաքել են. դպրոցն
էլ բացվելու վրա է, միայն սպասում են տես-
չին թէ այդ դպրոցի տեսչութիւնն նրանցից ո՞րը
կը խլէ: Անկասկած դրանցից որն որ խլէ, կա-
նանց մէջ էլ մի խռովութիւնն են կը գցէ, իբրեւ
քաջ ախոյեան, այն ժամանակ պէտք է ասել
հիշենք հիշենք իւրեւն: Նոյն պ. Գասպարեանի
և իր աշակերտ պ. Սիսակի մէջ ես մի վիճ է բաց-
վել, ասում է նամակագիրը: Յիշեալ պ. Սիսա-
կը մի ժամանակ եղել է Գասպարեանի աշակեր-
տը, իսկ այժմ այնտեղ ուսուցիչ է, բայց հարցը
նրանումն է, որ ոչ թէ Գասպարեանը չէ կա-
րողանում իր աշակերտին համոզել թէ նա իր
աշակերտն է, ընդհակառակը պ. Սիսակը պըն-
դում է թէ ինքն է եղած պ. Գասպարեանի ու-
սուցիչը. ահա քեզ մի դառն վիճակ. մի ծանր
խնդիր, և դժուար թէ կարելի լինի լուծել:

Ատրպատականում դիֆտերիա և տիֆը ի-
րանց զանազան տեսակներով տարածված են:
Սեպտեմբերի 20-ից մինչև 27 ցուրտ էր և փո-
թորիկ. լեռներում արդէն ձիւնը նստել է:

Արմենակ

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐՈՒԹԻՐԻ, 19 հոկտեմբերի: «Пра-
вит. Вѣст.» լրագիրը հաղորդում է. Ֆրի-
դէ նշանակված է կովկասեան պատերազմա-
կան շրջանի արտիլերիայի հրամանատար:

այս անգամ Փանոսեանի խօսքը էլ բանի տեղ
չէ անցնում, որովհետեւ նրա լրագիրը էլ չունէ
չորս-հինգ հազար բաժանորդ և նա էլ հարուստ
չէ: Գալիս է վերջապէս հերթը Բերլին պատուի-
րակներ ուղարկելուն. Փանոսեանը դէմ կացաւ
այն մտքին, որ այդպիսի ընդհանուր ազգային
գործի ներկայացուցիչները Եւրօպայի առաջ լի-
նեն հոգեւորականները. դարձեալ լսող չեղաւ և
հայոց խնդրին տուեցին վարդապետների և մի
քանի տիրացուների շարժման կերպարանք: Փա-
նոսեանի համբերութեան չափը այս անգամ էլ
անցաւ և երբ 61-երորդ յօդուածը եղաւ այս-
օր—էգուցվայ մի բան, այդ օրից կատաղի
առիւծի պէս սկսեց մռնչիլ Փանոսեանը բոլոր
նոցա դէմ, որոնք չը լսեցին իրան. նա այնպիսի
չանթահար յարձակումներ սկսեց անել ամենքի,
նաև Ներսէսի վրա, որ զայրացած ամբոխը եկաւ
կոխեց խմբագրատունը և քանդեց տպարանը,
բայց յայտնի է, որ ամբոխի զգացմունքը եթէ
յանցաւոր է լինում, այդ միշտ միայն մի քանի
չարագրգիւնների և թշնամիների դրդելով, այլ
ոչ ինքնաբերաբար, վասնորոյ երբ ընդհանուր
յուզմունքը անցաւ և ֆաթաղեանի պէս խար-
դալի դրդիչներին ճանաչեց ժողովուրդը, իսկոյն
զիջում արեց, հաշտվեց և ներողութեան ձեռք
մեկնեց իր հին վետերանին: Քաջալերվելով ժո-
ղովրդի այդպիսի ազնիւ վարմունքից, Փանո-
սեանը ուզեց մատուցանել 61-երորդ յօդուա-
ծին մի մեծ և անհրաժեշտ ծառայութիւն. որի
մասին թոյլ կը տաք գրել հետեւեալ անգամ:

Գրիգոր Նիկողոսեան

վարդապետներին և առաջնորդներին վերաբե-
րեալ, որոնց վրա անտեղի յարձակվելով կամ
անհիմնապէս պաշտպանելով, կարողացաւ պ.
Իւթիւլեան փառաւոր կայք հաստատել և փող
վաստակել: Ահա ձեզ մի ուրիշ տիպ խմբագրի,
որը ծնած է և մեծացած կ. Պօլսի օղի և ա-
ւանդութիւնների մէջ...

Դեռ թողնենք Հայաստանը. երբ նոյն իսկ
կ. Պօլսի մէջ պ. Կարապետ Փանոսեան իր հո-
գու բոլոր ուժով մաքառում էր ամիրանների կա-
մայականութեան և կեղեքումների դէմ, բանտ
էր մտնում նոցա մատնութեամբ, իսկ 1863—4
թուականներին զէյթունոց ապստամբութեան
անվախ փատաբան կանգնելով, դարձեալ գնում
էր բանտ. երբ 1865—66 թւերին կ. Պօլսի մի
գերիզմանատան հարցի պատճառաւ դարձեալ
գնում էր բանտ, այդ ժամանակ պ. Իւթիւլեան
քնթի տակ ծիծաղում էր «անմիտ» հայաստանցի
խմբուրի վրա, որը այնչափ «յիմար» էր, որ
կեանքն անգամ զոհ էր առաջարկում հազգային
ասված «խնթութեւն» գործերի համար...
«Ինչ յիմարութիւն» ասում էր Մասիսի
պատուական իմբապիւրը: «Եթէ ես պա-
կաս ազգասէրի անուն ունեմ թերթիւս մէջ միայն
ազգասիրութիւն անելով, այն էլ այնպիսի աղ-
գասիրութիւն, որից ոչ միայն կեանքս կը
վտանգվի, այլ կեանքս կը փրկվի, որովհետեւ
կը լցվի գրպանս առատ կաշառներով և փայե-
րով...»

Աւելորդ չեմ համարում մէջ բերել Փանոսեա-
նի պաշտպանութեան խօսքերը զէյթունոց
ապստամբութեան և Ալի-փաշայի վրա նոցա
տարած յաղթութեան մասին: Եթէ թողնու էլ

ՓԱՐԻԶ, 19 հոկտեմբերի Գամբետտա ընտրված է պատգամաւորների ժողովի Ժամանակաւոր նախագահ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 19 հոկտեմբերի Զինուորական մասնաժողովի հոկտեմբերի 15-ի վիճարանութիւնները, պատերազմական միջոցները երկու ինքնուրոյն մասերի բաժանելու մասին վերջացան ձայների մեծամասնութեան վճռով այժմեան ձեռնարկը համար: „Новое Время“ լրագիրը հաղորդում է: Ֆինանսների մինիստրութիւնը առաջարկում է խմբիների հիմնարկութիւններ ունեցող քաղաքային և գեմաւոթների ձայնաւորներին հեռացնել վիճարանութիւններից խմբիների գործի վերաբերութեամբ: Օյոնցկայա նահանգի համար ենթադրվում է քննութիւն, որ կը յանձնվի լօվլիսկոն: Հոկտեմբերի 16-ին էկսպրեսները պետական հողերը մեծ քանակութեամբ հիմնարկութիւնների և մասնաւոր անձանց սեփականութիւն դարձնելը պետութեան շահերին հակառակ յայտնեցին: Այդ հողերը հիմք են կազմում զաղթականութիւնը ապահովելու համար:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 19 հոկտեմբերի Պետական բանկի 5% տոմսը առաջին շրջանի արժէ 94 ռ. 75 կ., երկրորդ 92 ռ. 37 կ., երրորդ 93 ռ. 56 կ., չորրորդ 91 ռ. 87 կ., ներքին առաջին 5% փոխառութեան տոմսը արժէ 220 ռ., երկրորդ 214 ռ. 75 կ., արևելեան առաջին փոխառութեան տոմսը արժէ 90 ռ. 37 կ., երկրորդ 90 ռ. 25 կ., երրորդ 90 ռ. 12 կ., ոսկի 7 ռ. 66 կ.: Ռուսաց 1 ռ. լծողների վրա արժէ 25,81 պէս, ռուսաց 100 ռ. Համբուրգի վրա արժէ 220 մարկ 62 պֆ., փարիզի վրա արժէ 272 ֆրանկ 50 սանտիմ: Բորսայի տրամադրութիւնը հանգիստ է:

ՄՇԱԿԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

— Սարեան. Ս. Իզուր էք ուղարկում մի փոստի մարկաւ: Յօդուածը կամ կը տպենք, կամ ոչ, բայց յօդուածները չենք դարձնում, եթէ մանաւանդ նրանք մի փոքրիկ լուր են, ինչպէս ձերը: Գոնէ լինէր մի մեծ աշխատանք:

— ԲԱԳՈՒ. Պատկերահան: Շատ ուրախ ե չընորհակալ կը լինենք: Տեսնենք ինչ կը դուրս գայ զրանից:

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՐԱՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

144 Արժուէնու գալէքէս 144
ամենաէժան պահեստ
միքէլի և հայելիների:

Մամուլի տակից դուրս եկաւ ԹԶՈՒԿ գործ. Ա.Ֆ. Դոգէլի, թարգմ. Հ. Տէր-Միքայէլեանց: Ծախվում է կենտրոնական և կովկասեան գրականութեանը 809-ՈՒՑ Թիֆլիսի ընտանեկան ուսումնարանի հայ աշակերտների ապագայ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԳԱՐԱՆԻ: Օտար քաղաքացիք կարող են ուղղակի դիմել այս հասցէով: ВЪ Типо- лись. Реальное Училище. Г. Теръ- Микелову.

ԾԱԽՈՒՄ Է

Ձեռնառու գնով, երկու յարկանի տուն Օլգինսկի փողոցի վրա, Պովիլանի ինստիտուտին չը հասած:

4—10

ՌՈՒՍԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԱԿԻ գէմ ապահովում է շինութիւններ, ապրանքներ, պահեստներ, գործարաններ, գիւղատնտեսական շինութիւններ և մըթերքներ: Կովկասի համար գործադատար Պ. Պ. ԲԵԺԱՆԲԵԿ: Գրասենեակը գտնվում է Երևանայայ հրապարակի վրա քաղաքային տան մէջ առաւօտեան 10—2 ժամը և երեկոյան 6—8 ամեն օր: ՓՈԽ-ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՆԵՐ. Գուլիստում Հ. Պ. Բէժանբեկ, փոթի Ի. Գ. ՀԱՍԱՆ-ՋԱԼԱԼԵԱՆ, Ախալցխա Պ. ՋԱԹԱԼԻԱՇՅԱՆ: Նոյն տեղը ապահովու են ներքին 5% առաջին և երկրորդ փոխառութեան ՏՈՄԱԿՆԵՐԸ 55 կ. Ս. Պետերբուրգի Ի. Վ. ԻԻՆԿԵՐ բանկային տան յանձնարարութեամբ: (Հ. Շ.)

ԾԱԽՈՒՄ ԵՆ 30% ԷԺԱՆ ՔԱՆԹԻ ՈՐԻՇ ՏԵՂ. Ժուրաբաներ, կոնֆեկտներ, ԿԱԿԱՍ, բրինձ, ԱՄԱՆԵՂԷՆ, բոկալներ, թասեր, երես լուսնալու ամաններ, չայիիկներ, ԲԱՍԱԿՆԵՐ, կերակրի ամաններ (судак), մատուցարաններ, ԿՈՂՊԷՔՆԵՐ, ԳԱՆԱԿՆԵՐ, զգալներ, ԳՐԻԶՆԵՐ, թուղթ, մատիաներ, տետրակներ, ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ, ԲԷՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, պրոմէներ, ՄԱՀԱԿԱՆՆԵՐ, ՀԱԳՈՒՍՏ, տրիկո, պարուսն, թաշկինակներ, երեսբիներ, կլեմկա, գուլբաներ, ԹԱՄԲԵՐ, ՊՈՐՏ-ՎԷՑԷՆ, խերս, կոնիակ և այլն: Թէժ մեծ քանակութեամբ ՎԱՀԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ համար ՊՈՒԿԻ 44 ռ., 46 ռ., 48 ռ., 50 ռ., 52 ռ., 54 ռ., և այլն: Այդ բոլորը կարելի է գտնել ԱՆԳԻԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: Մի և նոյն տեղը էժան գնով. ՇԵՐԲԵՏ մանգնեղա, խմոր ԾԱՐԱԽԻ գէմ, ԽԻՆԱՑԻ գինի ջրամի գէմ, կարթուսան փճի, հեղուկ և ՍԱՊՈՆ, բժշկական թուղթ փաթեթիցով: Տի համար, պարսկական փճի: 89—100

ԾԱԽՈՒՄ ԵՆ 25% ԷԺԱՆ քան թէ ուրիշ տեղ. ԹԷՑ, կակաօ, ՇՈՒՈԼԱԿ, բրնձիկներ, մեղրաբաներ, բրինձ, տմաններ, բաժաններ, բոկալներ, թէյամաններ, սուղոկներ, ՄԱՏՈՒՑԱՐԱՆՆԵՐ, երես լուսնալու ամաններ, ԿՈՂՊԷՔՆԵՐ, ԶԳԵՏԱԿԱՆՆԵՐ, զգալներ, զանակներ, ԳՐԻԶՆԵՐ, թուղթ, ծրարներ, տետրակներ, մատիաներ, ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ, ԲԷՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, մէջքակապներ, կլեմկա, ԹԱՄԲԵՐ, սանձեր, ութներ, ՄԱՀԱԿԱՆՆԵՐ, երեսբիներ, թաշկինակներ, կանանց գուլբաներ, մարդկեանց գուլբաներ, տուալետի սապօն, հոտաւէտ ջրեր, շերբետ, ցիտրան մագնեղա, խինայի զինի, պօրտվէյն, խերս, կոնիակ և 1,000 այլ առարկաներ: ԱՆԳԻԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: ՆՈՅՆ ՏԵՂԸ փաճառականներին ՄԵԾ քանակութեամբ ծախվում է ԹԷՑ. պուդերով 40, 46, 52, 58, ռ., իսկ ֆունտերով 1 ռ. 1 ռ. 10 կ., 1 ռ. 20 կ., 1 ռ. 40 կ., 1 ռ. 60 կ. և 1 ռ. 80 կ., իսկ ամենաբարձր թէյը ֆունտը 2 ռ. քաշը ԱՌԱՆՑ ԹԶԹԻ:

ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ 20—60 ռ. և ԶՈԿ-ԲՈՐ (chokl bore) George Dau-ի գործարանից 120 ռ., ընտելները 4—34 ռ., ԲՈՒԼ-ԴՈԳ (bull dog) 11—20 ռ., կանանց թամբեր 65 ռ., շեֆիլդի զանակներ 3 ռ. 50 կ. դիւթիլը, ալբոմներ կիսագնով, ֆիլարաներ և այլն: Ամենամեծ պահեստ հրացանների և ընտելների Թիֆլիսում:

34—100

ԱՐԾՐՈՒՆՈՒ ԹԱՏՐՈՆ

Դարձեալ երկու անգամ, այսօր և հինգշաբթի, երեկոյան 8 1/2 ժամին

Երեկի ֆրանսիացի ձեռնառու ԿԱԶԼՆԵՎ ներկայացումներ կը տալ:

Մանրամասները աֆիշներում:

Ենպիսիան երկաթեայ պատենտած ԵՐՕՐՆԵՐ, լեմէխների պաշարով բանսովի ֆաբրիկայից, ծախվում են գործարանական գներով ՊԻՎՕՎԵՐՕՎԻ և ԳՕԼԻԼԻԻՍԻ կանտորայում Թիֆլիսում, Դիօրցովայի փողոցի վրա Երծրունու զալէքում № 188

5—20 (2)

ՎԻԷՆԱՑԻ ՄԵԲԷԼ (աթոռներ և լազկաթոռներ) ծախվում են մեծ քանակութեամբ և մանր, միջին փողոցում Կատոլիկաց փողոցի անկիւնում ՄԻՔԱՅԷԼ ՏԵՐ-ՆԻԿՈԼՈՍԵԱՆԻ պահեստում:

Օտարաքաղաքացիք կարող են դիմել այս հասցէով. Тиолисъ, Михаилу Н. Теръ-Никогосову.

86—150

ՎԵՐԱԿՈՒՆԵՐ 4 ռ., ծըծողներ 1 ռ., 1 ռ., 7,000 մատուցարաններ 5 կ.—5 ռ., ծալող աթոռներ 1 ռ. 50 կ., ՓԱՑՏ-ԱԹՈՒ 1,000 ՄԱՀԱԿԱՆՆԵՐ 5 ռ.—35 ռ., 400 արշին բամպէյ 1 ռ.—1 ռ. 30 կ., պարուսնա 40 կ.—1 ռ., 300 հատ ընտելներ 4 ռ.—35 ռ., 700 ալբոմ ԿԻՍԱԳԵՆՈՎ, 10,000 համար 60 կ. ֆունտը, անգլիական ՎԱՆՆԱՆՆԵՐ և այլն ծախվում են ԱՆԳԻԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: 10,000 զոյգ գուլբաներ 25 կ.—ից զոյգը, 10,000 զոյգ կանանց ԳՈՒԼԲԱՆՆԵՐ 30 կ.—

Վերականգնեցող ՄԱԿ-ՄԱՍՏԵՐ, մազերը ամրացնող և նրանց բՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ վերադարձնող: Դիւր 2 ռ. շերք, ՓՈՍՏԱՅՈՎ ուղարկված 2 ռ. 49 կոպ. ԱՆԳԻԻԱԿԱՆ խանութի մէջ

Մի և նոյն տեղը ԽԻՆԱՑԻ ԻԿԼ, մազերը ամրացնելու համար, 1 ռ. ամանը վրձին զիւսպաւի գէմ, ՏՈՒԱԼԷՏԻ ՍԱՊՈՆ և հոտաւէտ ջրեր և այլն: 37—100

ԶԱՔԱՐԻԱՅ ԳՐԻԳՐԵԱՆՑԻ «ԿՈՎԱՍՍԵԱՆ ԳՐԱԽԱՃԱՌԱՆՈՑԻ» հրատարակութեամբ լոյս են տեսած հետեւեալ ԳԱՍԱԿԱՆ և ԸՆԹԵՐՑԱՆԵԼԻ ԳՐԵԱՆՔԸ:

1 Միմեռնանց Մ. Ժողովածու թուարանական ինդիքների մ. ա. (ամբողջ թուեր)	50 կ.
2 Նոյնը մասն. բ. (կոտորակներ)	50 >
3 Պատգիրք թուարանութեան	65 >
4 Ղուկասեանց դասագիրք ընթերցանութեան	40 >
5 Նոյնը պատմութիւն հին դարը մ. ա.	80 >
6 Միմեռնանց Պ. Սրբազան պատմութիւն հին կտակարանի հ. ա.	60 >
7 Նոյնը կտակարանի հ. բ.	60 >
8 Տէր Ակորեանց դասագիրք ռուսաց լեզուի	60 >
9 ընթերցարան մասն առաջին	25 >
10 Պատմաւոր աղօթից	7 >
11 Զ. Գրիգորեանց մարդակազմութիւն	50 >
12 Միմեռնանց Ն. դասագիրք ընդհանուր աշխարհագրութեան հ. ա. մասն նախագիտելիք 5 պատկերով	35 >
13 Նոյնը հ. բ. մասն ռուսական և ընական 31 պատկերով	60 >
14 Ն. գ. մասն քաղաքական	60 >
15 Բանաթրեանց քերականութիւն աշխարհիկ լեզուի	25 >
16 Երզնկեանց մանկական երգարան	20 >
17 Չայնագրեալ մանկական երգարան	40 >
18 Գամառ Բատիկայ մանկական ոտանաւորներ և երգեր	20 >
19 Միլիանեան թուարանութիւն (թուեր)	12 >
20 Կօնդրատենիկօի գծագրութեան օրինակներ	40 >
21 Քերական-Ալբեհարան հին ոճով	10 >
22 Տղաքանգիներ չորս երես թերթ	5 >
23 Շարժական տառեր մեծատառ և փոքրատառ թերթ	5 >
24 Երեկոյի երկուք թ. դարու	1 ռ.— >
25 թէոդորոս Ոչտուրի	1 ռ.— >
26 թորոս Լեոնի (2-դ տպագրութիւն)	1 ռ.— >
27 Թագուրեան փոքր լեզուագիտական հետազոտութեան	50 կ.
28 Նաղարեանց պօլոնիմիքիալ—մանկական թատրոն	20 կ.
29 Ալբիանց Նալա և Դամայեանտ	20 կ.
30 Ա. Մ. Եղ. Դիւցազուրք Հայկ. Արամ և Վահագն	30 կ.

31 Մանգինեանց Աղգային—ընտանեկան աշխարհ	25 կ.
32 — — — — — Դիւցազնական աշխարհ	30 կ.
33 — — — — — Նահապետական և հայրենի աշխարհ	65 կ.
34 Երզնկեանց դասագիրք Չայնագրութեան	30 կ.
35 Տէր-Արամեանց 2. պատմութիւն 24 պատկերով	1 ռ.
36 Տնային բժշկական մարմնամարդութիւն	40 կ.

Վերոյիշեալ գրքերը տասնից աւելի առնողներին 20% զիջումն կը լինի գինը կանխիկ ձեռքովին: 16—20